

Утвърдил:
Декан (проф. д-сн Соня Карабелова)
Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	А	2	0	0	2	2	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---

МП Публично управление с изкуствен интелект, з.ф.о.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина: И 3 0 0

ДЕМОКРАЦИЯ, ПУБЛИЧНО ДОВЕРИЕ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

Преподавател: доц. д-р Симеон Петров

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	0
	Практически упражнения (хоспетиране)	0
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	15
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	15
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		60
ОБЩА ЗАЕТОСТ		90
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати}	15
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	25
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.	Изпит	60

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината разглежда в детайли развитието на теориите за демокрацията с акцент върху появата на парадигмите за подобряване на легитимността на публичното управление чрез по-широко участие на гражданите. Специално внимание се отделя на съвременните концепции за публична стойност и публично доверие. Основен акцент се поставя върху гражданските организации, които търсят механизми за публично признаване на определени социални интереси, но и сами решават специфични проблеми. Гражданският сектор включва публичното, но извън разбирането за публична власт и функционира едновременно като партньор и коректив на държавата под формата на специфична социална власт. Макар значението на организациите с идеална цел и техните изследвания да се увеличават в светлината на новия публичен мениджмънт, те придобиват функции отвъд простата приватизация на социални услуги и коригиране на пазарни провали. Потенциалът на гражданския сектор не е пълноценно използван в България, липсва професионална подготовка по темата, битуват редица заблуди и ограничени схващания. Същевременно социалната и икономическата полза от ефективното функциониране на гражданския сектор са задължителна предпоставка за положителното въздействие от публичните политики. Курсът осигурява задълбочена подготовка за характеристиките на гражданските организации, ролите им в съвременното общество, предизвикателствата пред стратегическото управление и мениджмънта им. Той има и ясен практически фокус към уменията за изграждане на успешна организация и ефективното управление на процеси, партньорства, персонал и доброволци. В съответствие с обхвата на магистърската програма специално внимание е отделно на дигиталните форми на демокрация, гражданско участие и доброволчество, както и на промените за мащаба и обхвата на участието на гражданите в условията на бързото навлизане на системите с изкуствен интелект в публичния сектор.

Предварителни изисквания:

Интерес към формите и практиките на индивидуално и колективно гражданско участие.

Базова знания по публично управление и основи на публичната администрация.

Очаквани резултати:

Завършилите дисциплината ще разполагат с познания за актуалните измерения на демокрацията и доброто публично управление. Те ще формират широки разбирания за ролята на гражданското участие и гражданските организации в създаването на публична стойност. През практически задачи студентите ще навлязат в конкретните проявление на гражданското участие и техните съвременни форми като публични журита, доброволчество в публичния сектор, краудсорсинг и други форми на гражданска ангажираност в условия на стремглаво технологично развитие.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Развитие на теориите за демокрацията и гражданското участие	2 ч.
2	Публична стойност, демокрация на участието и делиберативна демокрация	2 ч.
3	Доверие и социален капитал	2 ч.

4.	Форми на гражданско участие	2 ч.
5.	Теоретично въведение в концепциите за гражданските организации	2 ч.
6.	Икономически и социални теории за произхода на гражданските организации. Граждански сектор	2 ч.
7.	Функции и дейности на гражданските организации	2 ч.
8.	Видове организации в гражданския сектор	2 ч.
9.	Управление на организации с идеална цел	2 ч.
10.	Измерване на ефективността в гражданския сектор	2 ч.
11.	Доброволчество и управление на доброволчеството	2 ч.
12.	Развитие и предизвикателства пред гражданския сектор в България	2 ч.
13.	Индивидуално гражданско участие	2 ч.
14.	Дигитални форми за доброволчество в публичния сектор	2 ч.
15.	Конкретни практики на дигитално гражданско участие – краудсорсинг, хакатони, дигитална демокрация.	2 ч.

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Как се развиват концепциите за гражданско участие и демокрация и какво е съвременното им измерение, включително в дигитална среда?
2.	Какви са разликите между индивидуално и колективно гражданско участие и конкретните им форми?
3.	Каква е същността на гражданските организации и как се развиват ключовите им роли и функции?
4.	Кои са предизвикателствата и проблемите пред гражданския сектор в България и как им въздействат съвременните технологии?
5.	Кои са най-ефективните и застъпени форми на дигитално гражданско участие?

Библиография

Основна:

1. Петров, С. (2022) Организациите с идеална цел - същност, роли, управление, УИ "Св. Климент Охридски", София.
2. Valcheva, K. (2025) The State of Trust. UNWE Press, Sofia, 2025.
3. Anheier, H. (2005) Nonprofit Organizations: Theory, Management, Policy, London, UK, Routledge.
4. Петров, С. (2026) Публичен аутсорсинг. УИ "Св. Климент Охридски", София.
5. OECD (2024) Governing with Artificial Intelligence: Are governments ready? OECD Artificial Intelligence Papers, No. 20, OECD Publishing, Paris.

Допълнителна:

1. OECD (2025) Governing with Artificial Intelligence: The State of Play and Way Forward in Core Government Functions. OECD Publishing, Paris.
2. Shang, Y. (2024) Crowdsourcing in Public Management: Current Research and Future Directions. Open Journal of Social Sciences, 2024(12), 359-378.
3. Liu, H. (2021) Crowdsourcing: Citizens as coproducers of public services. Policy & Internet, 13(3), 315-331.

4. Ivanov, P., Ivanova-Chikova, T., Stefanov, S. (2025) Public Administration AI Readiness Index – Bulgaria 2025. Institute of Public Administration, Sofia.
5. Jonathan, G., Gebremeskel, B., Yalew, S., Watat, J. (2025) AI for the public sector: Readiness, adoption, and the public value promises. CEUR Workshop Proceedings.

Дата: 03.2026 г.

Съставил: доц. д-р Симеон Петров